

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

16 лютого 2017 року

м. Ужгород

№ 03.1-19/14-рк/к

ПАТ «Закарпаттяобленерго»
вул. Головна, 57, с. Оноківці
Ужгородського р-ну, 89412

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Закарпатського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України за результатами розгляду скарги гр. Петрецької О.А. (м. Ужгород) щодо дій ПАТ «Закарпаттяобленерго», пов'язаних із розрахунком обсягу та вартості необлікованої електричної енергії на підставі акта про порушення правил користування електричною енергією від 10.11.2016 року № 117206,

встановила:

Публічне акціонерне товариство «Закарпаттяобленерго» (надалі - ПАТ «Закарпаттяобленерго») діє на підставі Статуту, затвердженого загальними зборами акціонерів від 23.03.2011 року (протокол № 21), зареєстрованого державним реєстратором виконавчого комітету Ужгородської міської ради 13.03.2011 року, реєстраційний номер 1324105001700063.

ПАТ «Закарпаттяобленерго» є юридичною особою, веде самостійний баланс, має розрахункові рахунки в банківських установах, печатку зі своїм найменуванням та інші реквізити.

Юридична адреса: вул. Головна, 57, с. Оноківці Ужгородського р-ну, 89412.

Ідентифікаційний код: 00131529.

Відповідно до Статуту основними видами діяльності ПАТ «Закарпаттяобленерго» є: постачання електричної енергії за регульованим тарифом, передавання електричної енергії місцевими (локальними) електромережами.

Виходячи з вищезазначеного, ПАТ «Закарпаттяобленерго» є суб'єктом господарювання в розумінні абзацу 12 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

ПАТ «Закарпаттяобленерго» здійснює діяльність з виробництва електричної енергії, передавання (постачання) електричної енергії місцевими (локальними) електромережами,

постачання електричної енергії за регульованим тарифом, постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом на підставі відповідних ліцензій Національної комісії регулювання електроенергетики України.

Національною комісією регулювання електроенергетики України ПАТ «Закарпаттяобленерго» було видано ліцензію серії АГ № 500336 на виробництво електричної енергії, ліцензію серії АГ № 500337 на постачання електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, ліцензію серії АГ № 500338 на постачання електричної енергії за регульованим тарифом, ліцензію серії АЕ № 179918 на постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом.

ПАТ «Закарпаттяобленерго» у межах території розташування належних йому електричних мереж, які перебувають в його експлуатації та утриманні, на протязі 2016 року та поточного періоду 2017 року, не мало конкурентів на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом, оскільки на території Закарпатської області ПАТ «Закарпаттяобленерго» є єдиним суб'єктом господарювання, який одержав ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом.

Таким чином, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ПАТ «Закарпаттяобленерго» за результатами діяльності 2016 року та поточного періоду 2017 року, займає монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом для населення, в межах розташування належних йому електричних мереж, які перебувають в його експлуатації та утриманні, в територіальних межах Закарпатської області з частками відповідно по 100,0 відсотків.

Взаємовідносини між постачальниками електричної енергії та споживачами електричної енергії врегульовані Законом України «Про електроенергетику», Правилами користування електричною енергією для населення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.1999 № 1357 (із змінами) (надалі - Правила), Правилами користування електричною енергією, затвердженими постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 31.07.1996 року № 28 (із змінами), Методики визначення обсягу та вартості електричної енергії, не облікованої внаслідок порушення споживачами правил користування електричною енергією, затвердженої постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 14.10.2010 № 1338, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України від 29 грудня 2010 року за № 1417/18712 (надалі - Методика) та іншими нормативно-правовими документами.

За результатами розгляду скарги гр. Петрецької О.А. встановлено наступне.

Постачання електричної енергії споживачу Петрецькій О.А. (вул. Погорелова, буд. 30, м. Ужгород) здійснюється на підставі договору про користування електричною енергією № 4-909 від 04 грудня 2014 року.

Для обліку електричної енергії в будинку встановлено електролічильник типу НІК 2102 М2В, заводський № 5005430, дозволена потужність 2,5 кВт, дата держпівірки ІІ квартал 2012 року, та складено акт про пломбування від 28.12.2012 року, в якому зафіксовано встановлення пломби (12ОП ІІ 2012) та індикаторів магнітного впливу (М7648111, М7648112).

10 листопада 2016 року ПАТ «Закарпаттяобленерго» при обстеженні електроустановки споживача за вищезазначеною адресою було виявлено порушення Правил користування електричною енергією для населення, а саме: «Змінена структура магнітних доменів ІМП, встановлених на корпусі лічильника на позиції № 1» (мова документа). Порушення зафіксовано на відеокамеру, про що складено акт № 117206 (надалі - Акт про порушення № 117206).

За результатами проведеної експертизи електролічильника споживача Петрецької О.А. встановлено, що індикатори магнітного впливу пошкоджені, порушена

геометрія магнітної суспензії під дією магнітного поля, що перевищує поріг спрацювання (акт проведення експертизи № 1392 від 06.12.2016 року).

Акт про порушення № 117206 було розглянуто на засіданні комісії Ужгородського МРЕМ 29.12.2016 року в присутності споживача Петрецької О.А. (протокол № 122).

Проведеними розрахунками споживачу Петрецькій О.А. нараховано збитки на суму 11893,82 грн. Період нарахування становив 6 календарних місяців - з 10.05.2016 року по 10.11.2016 року (дата складання Акту про порушення № 117206).

Пунктом 37 Правил користування електричною енергією для населення встановлено, що енергопостачальник має право вимагати від споживача відшкодування збитків, завданих порушеннями, допущеними споживачем під час користування електричною енергією та на підставі пункту 53 цих Правил визначити обсяг та вартість електричної енергії не облікованої внаслідок порушення споживачем Правил.

Обсяг та вартість електричної енергії, не облікованої внаслідок порушення споживачами Правил користування електричною енергією визначається на підставі Методики визначення обсягу та вартості електричної енергії, не облікованої внаслідок порушення споживачами правил користування електричною енергією.

ПАТ «Закарпаттяобленерго» у листі від 26.01.2017 № 116-25/558 зазначено, що порушення, вчинене споживачем кваліфіковано як таке, що визначене підпунктом 3 пункту 3.1 Методики, а саме: пошкодження приладів обліку (розбите скло, пошкодження цілісності корпусу тощо), інших дій споживача, які призвели до зміни показів приладів обліку (фіксація індикатором впливу постійного (змінного) магнітного або електричного полів, використання фазозсувного трансформатора тощо (у разі підтвердження факту встановлення та передачі на збереження споживачу (власнику або наймачу об'єкта) приладів обліку, установлених пломб та індикаторів).

Розрахунок вартості не облікованої електричної енергії було здійснено згідно з підпунктом а) пункту 3.3 Методики де зазначено, якщо споживач установив пристрій, що занижує покази приладу обліку, учинив інші дії, що призвели до споживання необлікованої електричної енергії, виявити які представники постачальника електричної енергії під час проведення контрольного огляду приладу обліку мали можливість, споживачу робиться перерахунок за спожиту електричну енергію з дня останнього контрольного огляду приладу обліку до дня виявлення порушення, але не більше загальної кількості днів за шість календарних місяців, що передували дню виявлення порушення.

Матеріалами розгляду скарги встановлено, що у споживача Петрецької О.А. контрольний огляд приладу обліку електроенергії та зняття показів засобу обліку представниками ПАТ «Закарпаттяобленерго» було проведено 13.10.2016 року (виписка з особового рахунку № 231040757).

Враховуючи вимоги підпункту а) пункту 3.3 Методики, розрахунок обсягу та вартості не облікованої електричної енергії ПАТ «Закарпаттяобленерго» повинно було провести з дня останнього контрольного огляду приладу обліку, а саме з 13 жовтня 2016 року.

Таким чином, розрахунок обсягу та вартості не облікованої електричної енергії на підставі Акту про порушення № 117206 (за період з 10.05.2016 року по 10.11.2016 року на суму 11893,82 грн.) енергопостачальником проведено з порушенням вимог Методики, що є підставою для скасування нарахувань на підставі цього акту.

Такі дії ПАТ «Закарпаттяобленерго» щодо розрахунку споживачу Петрецькій О.Ю. обсягу та вартості необлікованої електричної енергії на суму 11893,82 грн., проведеного з порушенням вимог Методики визначення обсягу та вартості електричної енергії, не облікованої внаслідок порушення споживачами правил користування електричною енергією, містять ознаки порушення передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку шляхом вчинення дій, що можуть призвести до

ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

В Акті про порушення № 117206 ПАТ «Закарпаттяобленерго» зобов'язує споживача «змонтувати новий кабельний ввід видимого прокладного кабелю та ел. лічильник встановити на зовнішню сторону будинку у ВЗК» (мова документа).

Згідно з пунктом 10 Правил користування електричною енергією для населення, засоби обліку встановлюються відповідно до вимог правил улаштування електроустановок.

Пунктом 11 цих Правил визначено, що перенесення засобів обліку електроенергії здійснюється за бажанням побутового споживача, якщо це не суперечить вимогам правил улаштування електроустановок.

Відповідно до вимог пункту 1.2 Правил користування електричною енергією, затверджених постановою НКРЕ від 31.07.1996 року № 28 (зі змінами), межа балансової належності - це точка розділу елементів електричної мережі між власниками електроустановок за ознаками права власності або користування, або повного господарського відання.

Згідно з вимогами пункту 1.5.6 ПУЕ, лічильники для розрахунків за спожиту електричну енергію рекомендується встановлювати на межі розподілу електромережі за балансовою належністю.

Вимоги зазначеного пункту мають рекомендований характер і спрямовані на забезпечення безперешкодного доступу персоналу електропередавальної організації для зняття контрольних показів приладів обліку, полегшення їх технічного обслуговування тощо.

Тобто, в нормативних документах відсутні вимоги щодо встановлення лічильника на зовнішній стороні (фасаді) будинку.

При укладанні договору про постачання електричної енергії № 4-909 від 4 грудня 2014 року, засіб обліку електроенергії був прийнятий енергопостачальником в експлуатацію без зауважень.

Отже, вимога ПАТ «Закарпаттяобленерго» щодо перенесення електролічильника за кошти споживача на фасад будинку неправомірна та суперечить вимогам Правил та ПУЕ, оскільки зазначене здійснюється за ініціативою енергопостачальника.

Такі дії публічного акціонерного товариства «Закарпаттяобленерго» щодо вимоги перенесення електролічильника на фасад будинку за кошти споживача Петрецької О.А., що суперечить вимогам Правил користування електричною енергією для населення та ПУЕ, містять ознаки порушення передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На підставі викладеного та керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» абзацом 7 пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, з метою запобігання порушень законодавства про захист економічної конкуренції адміністративна колегія територіального відділення,

р е к о м е н д у є :

1. Публічному акціонерному товариству «Закарпаттяобленерго» (ідентифікаційний код 00131529) припинити дії щодо нарахування споживачу Петрецькій О.Ю. обсягу та вартості необлікованої електричної енергії на суму 11893,82 грн., проведеного з порушенням вимог Методики визначення обсягу та вартості електричної енергії, не облікованої внаслідок

порушення споживачами правил користування електричною енергією, які містять ознаки порушення передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. Публічному акціонерному товариству «Закарпаттяобленерго» (ідентифікаційний код 00131529) припинити дії, щодо вимоги перенесення електролічильника на фасад будинку за кошти споживача Петрецької О.А., що суперечить вимогам Правил користування електричною енергією для населення та ПУЕ, які містять ознаки порушення передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Про результати розгляду рекомендацій повідомити територіальне відділення у десятиденний строк з дня їх отримання.

Відповідно до статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи посадовими особами, яким вони надані.

Голова колегії

П. Калинич